

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)**PSYCHOLOGIA KLINICZNA**
(nazwa specjalności)**rok akademicki 2021/2022**

Kierunek: Psychologia
Specjalność: kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: 8 (letni)

Nazwa	Psychologia uzależnień	
Nazwa w j. ang.	Psychology of addiction	
Koordynator	Prof. Z. Karpenko	Zespół dydaktyczny
		prof. Z. Karpenko
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawami współczesnej wiedzy z zakresu psychologii uzależnień, w tym z podstawowymi teoriami tłumaczącymi mechanizmy uzależniania się od substancji i od czynności.

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)

	W01: Student posiada wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania człowieka, zna uwarunkowania ludzkiego zachowania.	W04, W05, W06
	W02: Studenta posiada wiedzę na temat mechanizmów uzależniania się od substancji i od czynności.	W03, W04, W05
	W03: Student posiada wiedzę na temat konsekwencji jakie niosą ze sobą uzależnienia.	W04, W06

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
Umiejętności	U01: Student potrafi zastosować zdobytą wiedzę z zakresu psychologii uzależnień do analizy i interpretacji zachowań własnych oraz innych ludzi.	U01, U02, U03
	U02: Student potrafi przedstawić własne koncepcje strategii działań w kontaktach z człowiekiem uzależnionym. Swoje działania potrafi uzasadnić teoretycznie.	U03
	U03 Potrafi samodzielnie analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł.	U02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Kompetencje społeczne	K01: Student ma świadomość dylematów etycznych związanych z badaniami z zakresu psychologii uzależnień, potrafi je wskazać, nazwać i zaproponować sposoby ich rozwiązania.	K03
	K02: Student potrafi odnieść posiadaną przez siebie wiedzę do konkretnych działań w kontaktach z innymi ludźmi.	K01
	K03 Ma świadomość ograniczeń związanych z prowadzonymi w psychologii badaniami diagnostycznymi.	K04, K06

Organizacja									
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		

Liczba godzin	30	15					

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład prowadzony jest z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, ilustrujących przykładowe formy uzależnień. W trakcie ćwiczeń odbywa się dyskusja nad wybranymi zagadnieniami związanymi z problematyką uzależnień.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X	X		X		
W02							X	X	X		X		
W03							X	x	x		x		
U01							X	X	X		X		
U02							X	X	X		X		
U03							X	X	X		X		
K01							X	X	X		X		
K02							X	X	X		X		
K03							X	X	X		X		

Kryteria oceny	Ocena na podstawie egzaminu końcowego (75%) oraz aktywności w trakcie zajęć ćwiczeniowych (25%)

Uwagi	

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Pojęcie uzależnienia. Kryteria uzależnienia według DSM-IV
2. Kryteria uzależnienia według ICD-10.
3. Biologiczne modele wyjaśniania uzależnień.
4. Teorie psychologiczne uzależnień.
5. Teorie społeczno-kulturowe uzależnień..
6. Uzależnienie od alkoholu jako problem bio-psycho-społeczny. Charakterystyczne cechy choroby alkoholowej. Fazy uzależnienia..
7. Wpływ przewlekłego używania alkoholu na zdrowie - aspekty somatyczne.
8. Wpływ przewlekłego używania alkoholu na zdrowie – aspekty psychiczne.
9. Współuzależnienie jako problem psychologiczny i społeczny – stosowane formy pomocy osobom współuzależnionym.
10. Funkcjonowanie dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym.
11. Dorosłe Dzieci Alkoholików (DDA)
12. Uzależnienie od narkotyków.
13. Kryteria uzależnienia od narkotyków.
14. Psychologiczne mechanizmy wyjaśniające fakt sięgania po narkotyki. Biologiczne, psychologiczne i społeczne skutki uzależnienia od narkotyków.
15. Rekapitulacja najważniejszych zagadnień.

Ćwiczenia:

1. Uzależnienie od nikotyny.
2. Uzależnienie od leków.
3. Uzależnienie od czynności: uzależnienie od Internetu.
4. Uzależnienie od czynności: uzależnienie od seksu.
5. Uzależnienie od czynności: uzależnienie od hazardu.
6. Inne rodzaje uzależnień od czynności.
7. Rekapitulacja najważniejszych zagadnień.

Wykaz literatury podstawowej

- M. Teesson, L. Degenhardt, W. Hall, *Uzależnienia*, Gdańsk 2007.
B. T. Woronowicz, *Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia*, Poznań 2009.
Narkomania. Zjawisko, zagrożenia, red. M. Jędrzejko, Warszawa/Pułtusk 2008.
K. Kaliszewska, *Nadmierne używanie internetu. Charakterystyka psychologiczna*, Poznań 2007.
C. Guerreschi, *Nowe uzależnienia*, Kraków 2006.

Wykaz literatury uzupełniającej

- A. T. Beck, F. D. Wright, C. F. Newman, B.S. Liese, *Terapia poznawcza uzależnień*, Kraków 2007.
C. K. Erickson, *Nauka o uzależnieniach. Od neurobiologii do skutecznych metod leczenia*, warszawa 2010.
P. Carnes, *Od nałogu do miłości. Jak wyzwolić się z uzależnienia od seksu i odnaleźć prawdziwe uczucie*, Poznań 2001.
J. Szczepkowski, *Terapia młodzieży z problemem narkotykowym. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach*, Toruń 2010.
H. T. Blane, K. E. Leonard (red), *Psychological theories of drinking and alcoholism*, Gilford Press, 1987.
Ch. R. Glantz (red), *Drug abuse. Origins & Intervention*, American Psychological Association, 2002.
M. A. Schuckit, *Genetics of the risk for alcoholism*, „The American Journal on Addictions”, 9, 103-112.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	34

bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	15
Ogółem bilans czasu pracy		125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5